

Column **André Nijhof**

DE EFFECTIVITEITSWINST VAN IMVO-WETGEVING

Het Nederlandse debat over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) draait momenteel opvallend vaak om de veelal negatieve gevolgen voor het Nederlandse vestigingsklimaat. Ik denk echter dat de focus zou moeten liggen op de mogelijkheden; een economie creëren waarin arbeids- en milieunormen de maatstaf zijn in internationale handelsketens. Een blik op de praktijk, zoals in Bangladesh, biedt inzicht in hoe IMVO-wetgeving juist effectiviteit en efficiëntie kan stimuleren.

Tijdens onderzoek dat ik mocht doen in de kledingsector in Bangladesh, ontdekte ik fabrieken waar kleding werd geproduceerd zonder arbeids- en milieunormschendingen, en dat tegen vergelijkbare kosten als in fabrieken waar deze misstanden wél voorkwamen. Het verschil? Aandacht voor governance binnen de keten. Vaak begint dat intrinsiek, maar er ontstaat een level playing field als er ook externe druk van klanten bijkomt. Deze observatie toont aan dat misstanden niet onvermijdelijk zijn, maar eerder het gevolg van een dynamiek waarin kosten, kwaliteit en levertijd de bepalende criteria zijn. Hier ligt de kern: hoe krijgen arbeids- en milieunormen een structurele plek?

IMVO-wetgeving – in het Engels CSDDD – biedt een oplossing door organisaties te verplichten tot zorgplicht (due diligence). Dit betekent dat bedrijven risico's op misstanden in kaart moeten brengen en verantwoordelijkheid moeten nemen bij incidenten. Het gaat hier niet alleen om intenties, maar om juridisch

verankerde verplichtingen die bestuurders ertoe aanzetten actie te ondernemen.

Wat verandert hierdoor? Allereerst verschuift de focus bij aanbestedingen. Naast kosten, kwaliteit en levertijd worden arbeids- en milieunormen een essentieel criterium. Dit dwingt bedrijven tot een meer gebalanceerde afweging en bevordert structurele verbeteringen in de keten. Daarnaast wordt transparantie vergroot. Onderzoek binnen het textielconvenant toont bijvoorbeeld dat Nederlandse bedrijven samenwerken met 272 producenten in Bangladesh. Door deze ketens inzichtelijk

te maken, kunnen bedrijven gezamenlijk naar partners stappen en hun zorgplicht invullen. Dit versterkt de inkoopmacht en verhoogt de kans op effectieve risicobeheersing.

Critici wijzen erop dat IMVO-wetgeving de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven kan schaden. Dit argument mist echter

de essentie; het probleem in internationale ketens is niet de wetgeving, maar de structurele afwezigheid van verantwoordelijkheid en transparantie. IMVO-wetgeving pakt precies deze oorzaken aan en biedt een route naar een meer duurzame en eerlijke economie. De effectiviteitswinst is helder: minder misstanden, efficiëntere samenwerking en een gelijk speelveld waarin ethisch ondernemen niet alleen een keuze, maar een vereiste is. Het is tijd om verder te kijken dan de angst voor verandering en de mogelijkheden van IMVO-wetgeving te omarmen als een stap naar een betere toekomst.



André Nijhof is professor Duurzaam Ondernemen en Stewardship aan Nyenrode Business Universiteit.